

საბავშვო
გაზეთი

მშენებელი

1927

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. სურათი.	30-
2. ოქტომბერი ტფილისში—ლექსი დ. მარიჯანიძის	2
3. ოქტომბრის რევოლუციის მსხვერპლნი—გ. შალვაშვილის	3
4. რიჯი (დასასრული)—ვ. ფურულის	10
5. ათი წლის თავი—ვ.	19
6. ტუგუშ—(დასასრული)—დ. ანთაძის	21
7. ოქტომბრის სიმღერა—ლექსი რევაზ გაბიჩაძის	27
8. მწეიდობით, ზაფხულო—ნ. ნაკაშიძის	28
9. ათი წლის ვარ—ლექსი კ. ლორთქიფანიძის, მუსიკა ფარცხალაძის	31

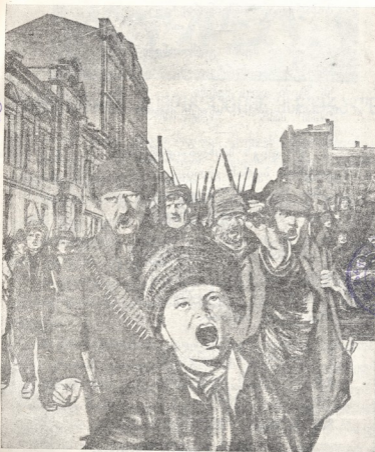
ბავშთა შემოქმედება: დიდი ოქტომბერი—ირაკლი მახარაძის, დღეს რა
დღეა—პეტია გიგინერიახი—ყდაზე.

მსახლეობა

გე-XXIII წ. | № 10 | ოქტომბერი | 1927 წ.

განათლების სახალხო კომისარიატის სოც. აღზრდის მთავარმართველობის და
საქ. ა. ლ. კომკავშ. ცენტრ. კომიტ. ჟურნალი ბავშვებისათვის.

F. 1929

საქ. საბავშვო
საქარო
ბიბლიოთეკა
თბილისი

ოქტომბრის დღეები. მუშების შეიარაღებული გამოსვლა

ოქტომბერი ტფილისში.

(რევოლუციის ათი წლის თავზე).

*
* *

დღეს ტფილისი მოიქარვა,
წითელ დროშებს არსევს ქანი,
ვევლა მუშა გამოსულა
მოხარული, ჰიბმცინარი.

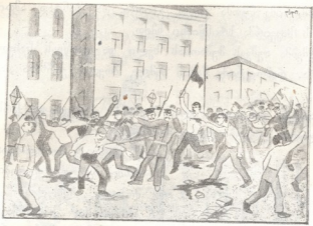
ფერად მუშის გირლიანდები
ჩამოჭკავენ ცისარტყელას,
ეს ზეიმი დღეს ქუჩაში
იწვევს ეველას... იწვევს ეველას.

ამ დღეს სისხლი იღვრებოდა,
გაიძმირა ბევრის გული.
„მშათ საფლავზე“ ბუდეობდა
ხალხი, ბრძოლით მოქანცული.

მაგრამ ფიცი არ დაირღვა,
ფიცი ხალხის ძეგობართა!
ძველ ხაზსიან ნახვრევებზე
სწავა ქვეყანა აიძართა.

და ამიტომ გამარჯვებას
დღეს ზეიმობს ოქტომბერი.
ამიტომაც ასე არის
დღეს სუვევლა ბედნიერი.

დორიან მარიჯანიძე.

ოქტომბრის რევოლუციის მსხვერპლი.

— მაშ, მაშავ, გული მაგრად გქონდეს, რევოლუცია კარ-
სეა მომდგარი. ქარსნის მუშები იფიცებინან, ვეღარ აუტანიათ
განუსაზღვრელი ტანჯვა-წამება.

მშვიდობით. მე ხვალ დილაზე ვერ მოვალ; ქარსნის სა-
უკიროს უკვე იუვირა და მიგვიანდება.

ამ სიტყვებით გაიხურა კბრი ასალგასდამ, 20-22 წლის ვა-
ნომ, და გაქრა ლანდივით.

— ეჭ: შეიღო, იქნებ მტარვადების მსხვერპლი შეიქნე, —
ოხვრით წარმოსთქვა ვანოს დაავადებულმა მამამ და მიღულა
თვალები.

ამ დროს ქარსანაში გაძლიერებული მუშაობა იყო. მანქა-
ნების კრიალს უერთდებოდა მუშების ამონაკუნესი, რომელსაც
ოქტომბრის ქარი სადღაც შორს მიაქანებდა.

შუადღე მოახლოვდა. მუშები მოუსვენრად ელოდენ ქარს-
ნის საუკიროს. გაღვილილი მკერდიდან ოფლის ნაკადულები გად-
მონქეფდათ და ცხელი მანქანების ბორბლებს წვეთ-წვეთად ეცე-
მოდა.

რამდენიმე წუთმა კიდევ გაიარა, და სანტად ამოიქმინა ქარხნის საუვირმა სრინწიანი ხმით.

მუშებმა ზუმეკს მუშაობას ხელი და დაიწყეს წასვლა-წამოსვლა. რამოდენიმე წამის შემდეგ მთელი ქარხანა დაცარიელდა.

ქალაქი თანდათან მიღის ბურანში ესვეოდა და ქარხნების შებოლილი კედლები შავად მოსჩანდა.

შუაღამე მოახლოვდა. ქუჩებში შესწვდა ეტლების მიმოსვლა, მხოლოდ აქა-იქ მოსჩანდნენ საღარაჯოებსე მდგარი მთვლეკმარი დარაჯები.

მშვიდობით... მივიანდება.

ვევლადფერი სდუმდა, მაგრამ ქარხანაში კი ჩუმი ალიაქოთი იყო. ქალაქის განაპირას ჰატარა მინდორსე მოეყარა თავი რამოდენიმე ას კაცს და მსჯელობდნენ.

— ამხანაგებო, — დაიწყო ვანომ, — ესღამე არის ჩვენი ბედ-იღბლის კადამწუვეტი. კმარა, რაც ვიმყოფებით მონურ ბრჭვალეებში, კმარა, რაც წოვეს მტარუბლებმა ჩვენი სისხლი! ან თავისუფლება, ანდა სიკვდილი! ამღამ ავაუვირებთ საუვირს და ჩვენი სისხლის მსმელ ქარხნის უფროსს აუუფეთქებთ ქარხან-

ნას. აბა, ამხანაგებო, მარჯვედ იუავით. გაუმარჯოს თავისუფლების წითელ დროშას, გაუმარჯოს ჩაგრულ ხალხს!

მოისმა ხუმი ტაშისცემა.

— აბა, მიშა, შენ კი გააკეთე საქმე? — ჰკითხა ვანომ ერთ-ერთ ახალგაზრდა მუშას.

— კმარა, რაც წოვეს მტარვალეშმა ჩვენი სისხლი..

მიშამ შემოირტვა ზატარა მახვილი, ჩაიღო რევოლვერი ჯიბეში და გაუდგა გზას.

მიდის ხუმად ახალგაზრდა მშრომელი და ფიქრობს მომავალ ცხოვრებაზე, გული სისარულინაგან უთრთის, უღელავს, წარმოიდგინა, თუ როგორია თავისუფლება: აღარც ტანჯვა, აღარც დიდიდან საღამომდის მუშაობა და აღარც მძლავრისაგან უძლურის ჩაგვრა.

ამ ფიქრებით ისე შევიდა შუა ქალაქში, რომ ვერ გაიგო, თუ სად მიდიოდა. ის განზავდებოდა გზას განირაღნდებული ქუჩით.

ამ დროს დარაჯმა მოჰკრა თვალი მიშავალ მიშას და დაუვირა:

— რას დადისარ შუაღამისას ამ ქუჩაში, თუ კაი კაცი ხარ? მიშამ გაიგონა დარაჯის ვეირილი და გამოერკვა ფიქრებიდან.

რა ჭქნას ახლა მიძამ? წახდინა ზოელი საქმე, ამხანაგებს რაღა ზასუსი კანცეს? დაიღუპებიან, მიძას რაც დაავალეს, რომ არ შეასრულოს.

რა ჭქნას, რა მოახერხოს, როგორ გაუსწორებს სელიდან?

— გეხმის, თუ არა? მივიდა დარაჯი ახლოს და სელი წა-
ავლო.

— მე... მე... მე ნათესავთან ვიყავი, — ამბობს მიძა.

— სად იყავი? — ვკითხება დარაჯი.

— მე ნათესავთან ვიყავი, — განზავრობს მიძა.

— ნათესავთან იყავი? მე კარგად ვიცდი, სადაც იყავი. წა-
მოდი ჩქარა, — ჩაავლო სელი დარაჯმა.

— გამიშვი სელი, მე შენთვის არაფერი დამიძავებია, ნათე-
სავთან ვიყავი და შინ მივდივარ.

— კიდევ რომ მიძალიანდება! წამოდი მეთქი, თორემ აქ-
ვე ვაგათავებ, მე ავაზაკო. არ მოდინარ? მამ მე ვიცდი!

მან ამოიღო სასტეკნი სხვა დარაჯის დასამახებლად, მაგ-
რამ მიძამ სელი უტაცა.

— გამიშვი, მე ჩემ კზაზე მივდივარ.

— წამოდი მეთქი.

— რათ უნდა წამოვიდე?

— იმიტომ, რომ შენ ავაზაკი ხარ.

— მე ავაზაკი არა ვარ.

— მამ რა გინდოდა ამ დროს ქუჩებში?..

— შინ მივდიოდი.

— შინ კი არა, სადაც კეუბნები, იქ უნდა წამოხვიდე.

— არ მივდივარ.

— თუ არ მოდინარ, მე ვიცდი. მან წაიფლო სელი რეკოლ-
ვერზე. მიძა ეცა, ცალი სელით რეკოლვერი დაუჭირა და ცა-
ლი ძელავი ველზე მოსვია, რაც ძალი და ღონე ჭქონდა.

დაიწყო ბრძოლა. დარაჯი მიძას დაკოტრებულ ხელებს
ვერსად წაუვიდა, მუსლები მოეკეცა და დაეშვა დაბლა. მიძამ
მოიძარჯვა ზატარა მასვილი, ჩასცა გულში და გაქრა ლან-
დივით.

მიმა მიდის ჩქარი ნაბიჯით და, აი, მიუხლოვდა კიდეც თავიანთი ქარსანას. ცოტა ხანს შეჩერდა, მოიძსადა მხვილი და ფესვურფით მიიწარა ქარსნის აღაუფის კარებთან.

ქარსნის დარაჯს თავი ჩაექინდრა და ტეპილ მიღს მიცემოდა. მიმა ამოღებული მხვილით დაადგა თავსე, შეეხარა მძინარესე მადომორეობა, მაგრამ უცბად თავში გაუელვა გადაწყვეტილებამ: სიკვდილი ჯალათებს! და ესეც სომ ჯალათთა მთავრობის. და ჩასცა გულში მხვილი.

ოჰ, მტარვალემო, მომკალით!..

დარაჯი ერთი შეტორტმანდა და უსულოდ დაეცა მიწასე. მიმა მივიდა, ვიბიდან ამოულა ვასალები, ვასსნა აღაუფის კარები და მოაძსადა ასაფეთქებლად ქარსანა, შემდეგ კი გაეშურა ამხანაგებისაკენ.

მივიდა ცნობის მისაცემად, რომ დავალებს ასრულებული იყო. მაშინ ვანომ გამოუცხადა მუშებს, რომ დაშლილიყვნენ და სხვადასხვა მხრით დაეწეათ ქარსანაში დენა.

ერთი საათის შემდეგ სუეველა ქარხანაში იყო თავმოყრილი.

— ამხანაგებო, დრო არის! აბა, მიეცით საუვირო და ბავუეთქოთ ქარხანა, — წამოიძახა მიძამ. სულ არ გასულა 3 წუთიც, და გაინძა საუვიროს სმა. მას გაენძაურა სხვა ქარხნის საუვირო, მას სხვა — და მიძინებულ ქალაქს თავრეტი დაესხა. ამ დროს იფეთქა ქარხანამაც, და ბარდა ცეცხლის ალი. მუშებმა აღიაქოთი ასტეეს. ისმოდა გამამსწვეველი ხმები.

— აბა, მარჯვედ, ამხანაგებო.

— აბა, უაჩაღად, ძმებო.

— გაუმარჯოს მშრომელ ხალხს!

— გაუმარჯოს წითელ დრომას!

ძოელ ქალაქში აურსაური ასტედა, მუშები მოედვენ ქუჩებს, და გაჩაღდა ბრძოლა. მოწინააღმდეგე ჯარები საჩქაროდ გამოიუვანეს ბრძოლის ველზე, და ორი ძალა შებბა ერთმანეთს.

ძოელი ქუჩები მოირწუო სისხლის ღვარებით. დაჭრილთა კენესა უერთღებოდა ბრძოლის ეიყინს, ისმოდა წვეკლა-გინება და აღიაქოთი, ქუჩებში ეუარბა დახოცილთა გვაძები და სისხლის ტალღები გადჩქეუდათ დაკოდელ მკერდზე.

ამ დროს ვანოს ძამას უსიტეუოდ გადმოსდიოდა ცხარე ცრემლები. მას ესმოდა ბრძოლის კიყინა და ქარხნების გრიალი, უნდოდა თავის შვილზე რაიმე ეთქვა, მაგრამ სიმძილინა და აკადმოფობისაგან ისე იყო მისუსტებული, რომ ენა აღარ ემოწილეობდა. სიტევის მაკივრად გაშხმარ დაწვებსე თქრიალით ჩამოსდიოდა ცრემლები და ჩაცვივული თვალები ფხანჯარისაკენ ქქონდა მიხურობილი: იქნებ უკანასკნელ წუთებში ჩემი ერთადერთი, ტანჯვა-ვაებით გამოხრდილი შვილი დავინახოო, მაგრამ ამაოდ: იმის შვილი თავკანწირვით ებრძოდა მტრებს და თავს არა სოკავდა. ერთხელ კიდევ გადინედა სარეპელისაკენ მოხუცმა ძამამ, მაგრამ ვანო ვერსად დაი-

ნახა: სახესე სიკვდილის აღმურმა გადაჭკრა. „კვიდე, ვანო, ჩემო ნუგეშო, ჩემო კარგო!“ ამ სიტყვებით საწუაღმა მოხუცმა განუტევა სული. ცრემლების მაგივრად სახურავსე ჩამოცურებული წვიმის წვეთები დაეჭურა გამსმარ გულმკერდზე.

— აბა, ძმებო, შედგრად! გამარჯვება მუშებისა! — ჭეჭვიროდა ვანო და თავგანწირვით იბრძოდა წინა რიგებში. მას მისდევდა მისი გულითადი ამხანაგი მიშა და უკან კი მშრომელთა რიგები. გაძლიერდა გადაძწვევტი ბრძოლა ასლადმოძრებული ჯარებით. სასიკვდილოდ დაჭრილი დაეცვნ ზოგნი მებრძოლნი, ამათ შორის ვანო და მიშაც, მტრის ტყვიით განკვირულნი.

— ნუ გეშინათ, ამხანაგებო, წინ შედგრად! — დაიუვირა მიწასე დაცემულმა ვანომ და ასადგომად წამოიწია, მაგრამ ვეღარ ადგა.

— ოჰ, მტარვალეხო, მოძვალით! — წამოიძახა ვანომ, გადაინარა გვერდსე და დანახა, რომ მისი ამხანაგი მიშა უსულოდ ეგდო მიწასე. — ოჰ, საუვარელო ამხანაგო, თავისუფლებისათვის განწირულო მებრძოლო! შენ მოკვდი მშრომელთა საკეთილდღეოდ, შენ განწირე თავი ჩაგრული ხალხისათვის, და კიდევ იმარჯვებს მშრომელი ხალხი... და ღონემისდილი გადაეშვა მიშას მკერდსე და განუტევა სული.

გათუნდა დილა. მოწმენდილ ცაზე ამოცურდა დიადი მზე, თითქოს ოქროს ბურთი ამოაგორესო, და ამაუად მოუცურდა ცის ლაქვარდს. შავი ღრუბლების ფენები აღარსადა სჩანს. გადმოხვდა მზემ დედამიწას წითლად შეღებილს და გააცინა.

თვალი მოჭკრა თავისუფლებისათვის განწირულ მებრძოლთა კვამებს და ოქროს მეგლად თავისი თავისუფლების სსავები მოაფინა.

რიჯი

(დასასრული)

რიჯი და აეროკლანი.

დილა თენდებოდა... აღმოსავლეთის ცაზე ამაყად ამოდი-
ოდა შხე და თან მოჰქანდა სიცხე და მსურვალეობა. ტიგროსის
ქაფიანი ტალღები ნელი დუღუნით არღვევდნ ჯუნკლების დუ-
მილს. ტალღები ესეთქებოდნ სიზიან ნაპირებს; ნაპირებთან
ფრუტუნებდნ ცხენები, ღმუოდნ აქლეები, ჰეფდნ ძაღლები
და შორიდან გაისმოდა მებადურის მასილი:

— რიჯი, რიჯი, აუ, რიჯი!

რიჯის არაფერი ესმოდა, ის ქოსის წინ იჯდა და ტკბი-
ლად დიდებდა. მებადურის ხმა ქოსამდე ვერ ახწევდა, მისი
მასილი ტიგროსის ტალღების დუღუნში იკარგებოდა.

ქოსი მიწური იყო. გარშემო იზრდებოდა პალმები, აკაციები
და ბანანის ხეები. შის მსურვალეობა ვერ ატანდა ხშირ მცენა-
რთა რტოებში და ქოსის გარშემო სიგრილე იდგა. ქოსიდან
აღმოსავლეთისაკენ მოსწანდა მუყთი. სულ ქვევით იძლებოდა
პატარა სოფელი. ქოსებიდან კვამლი ამოდიოდა.

რიჯის სიძღვრა მოსწეინდა, ფეხსე წამოდგა, მდინარისაკენ გაეშურა და ჰატარა შავი თვალები მიანურო ტიკროსის ქაფიან ტალღებს. დაინახა თუ არა თავისი მამა, მივიდა მანთან, ბადეს ხელი მოჭკიდა და ღმობიერად შეხედა.

— რიჯი, რიჯი, კესმის, რიჯი, — უთხრა მებადურმა.

— რა! — ცაოცებით უნასუსა ბაუშმა.

— ზი ის, ჰაერში რომ გუგუნებს, — სთქვა მებადურმა და ხელი გაიშვირა ცისაკენ, სადაც მოსახანდა ვეებერთელა ფრინველი; ფრინველი თანდათან დიდდებოდა, ახლოვდებოდა და გუგუნით მოჭქროდა სოფლისაკენ.

რიჯიმ ბადე ხელიდან გააკვია, აიხედა მალლა და დაინახა ცისფერი ფრინველი. მას მალთან შექმინდა მისი, მამას ხელი ჩაჭკიდა და ცაოცებით უცქეროდა რკინის ფრინველს. მოულოდნელი იყო აეროზლანის გამოჩენა ტიკროსის ნაპირზე. მისი გუგუნე აფრთხობდა არაბულ ცხენებს, აქლემებს, სოფლებს და მოძარ ბედუნიებს. აეროზლანი რაც უფრო ახლოვდებოდა, უფრო სამხელი ხდებოდა მისი სმა. რიჯიმ არ იცოდა, რა ექნა. შიშისაგან მამას ეფარებოდა და აეროზლანს უცქერდა.

ვეებერთელა რკინის ფრინველი თანდათან დაბლა ეშვებოდა, სმა უფრო ახლოვდებოდა.

— რა არის ეს, რა არის?! — შეეკითხა რიჯი მამას.

— არ ვიცი, შვილო, — უნასუსა მებადურმა. ცოტა ხნის შემდეგ რკინის ფრინველი მიწასე დაეშვა. მიწედა გუგუნე და არაბული ცხენების ფრუტუნის.

შუადღე იყო. მზე უფრო მალლა იწვევდა, მსურვალეობა მატულობდა და ტიკროსის ნაპირზე სიცხე ლივლივებდა.

აქლემები ეშვებოდნენ მდინარეში, მალეები და ცხენები მისწრაფოდნენ ჰალმებისაკენ. შორით კი გუსგუსებდა ცეცხლი, იწვოდა სოფლები, მესეთი, ჰაერში აღიოდა კვამლის დრუბლები. ცეცხლი კვიდებოდა ჰალმებს, ტიკროსის ნაპირებსე გადაშლილ ჯუნგლებს, და ირგვლივ ბრიალებდა სიცხე.

ცეცხლი ბუროზლანმა გაანინა. არაბების დასასჯელად უმბარები მძლიდან გადმოყარა და სოფლები გადასწვა. ეს იმიტომ, რომ აჯანყებულმა არაბებმა მოჰკლეს ერთი ინგლისელი ჯარისკაცი.

რიჯის მოყწეინა მდინარესთან უოფნა, დასტოვა მამა და ქოხისაკენ ჩავიდა. როცა იქ დაინახა მოკლემარულიანი ჯარისკაცები, გაქცევა დააპირა. ერთმა ჯარისკაცმა თვალი მოჰკურა ზატარა რიჯის. მას ის ძლიან მოყწონა, დაყწია და ბუროზლანთან მიიყვანა. რიჯი შიშისაგან კანკალებდა. მისი შავი თვალები შებრალეხას ითხოვდენ. ჯარისკაცები ერთმანეთს ელაზარაკებოდენ, ხანდახან რიჯისე მიუთითებდენ, დასცინოდენ. რიჯის არაფერი ესმოდა მათი. თვალებიდან ცრემლი მოსდიოდა და მშობლიური ენით ეძუდარებოდა უცხოელებს:

— გამძიჟით, გამძიჟით.

ჯარისკაცებმა კონსერვები კანსხეს, ჰური კასტეხეს და რიჯს მიაწოდეს. რიჯიმ ხელი არ მოჰკიდა, ქოხისაკენ კანხედა და ტიტილი მორთო, როცა იქ ვერ დაინახა საუკარელი მამა.

ცოტა ხნის შემდეგ ბუროზლანის ძრავი აამუშავეს. ბროზელერი აკუგუნდა და ჯარისკაცები კაბინაში მოყწევეენ. რიჯიც შეიყვანეს კაბინაში. ბუროზლანი დაიძრა, რამოდენიმე ათეული საყენი გაირბინა და უეცრად მოყწედა არაბეთის მიწას.

თავისუფალი მოქალაქე.

რამდენიმე საათს ფრინავდა ბუროზლანი. უკანასკნელად იგი დაეძა კასპიის სღვის სზარსეთის სანაპიროსზე. იქ ინგლისის ჯარები იყენენ დაბანაკებული. მონღურებში მოსხანდენ მოლისფერი კარვები, სღვასე კი გემები.

რიჯიმ ბირჟელად ნახა სღვა. მას ძლიან აკვირვებდა სღვის თვალუწვდენი სიურცე. ფიქრობდა: „საიდან განხდა ამგელა წეარო“. უნდოდა ვეითხა, მაგრამ ვისთვის? იქ ეველა ინგლისელი იყო.

რიჯი ერთ კარავში მიიუვანეს. იქაც ინგლისელები ცხობ-რობდნენ. მათ ძალიან გაეხარდათ ჰატარა რიჯის ნახვა. ზოგი მუხლებზე ისვამდა, ზოგს ხელში აჭყავდა და უველანი იცინოდნენ, როცა ჰატარა რიჯი ტიროდა.

— ნუთუ ამითი სასაცილო ვარ! — თეთრკანიანებმა შებრალებს არ იციან, — ამბობდა რიჯი.

რიჯი წითელარმიელებს ვაჟუვა.

რიჯის უველაფერი ეუცხოებოდა აქ. ჰირველად ძალიან სწუსდა მშობელი ქვეყნიდან გადმოკარგვას, მაგრამ მალე შეეჩვია უცხო მხარეს და უველაფერი მიავიწედა. მოაკონდებოდა ხანდახან მამა და საუვარელი ძალი „ჯინბო“, და თვალებზე ცრემლი მოადგებოდა.

რიჯიმ მალე შეიტვისა ინგლისური ენა. ის კარგად ხუდებოდა უცხოელებისაგან დაცინვას, არ მოსწონდა ისინი და ეკებდა შემთხვევას, რომ გაქცეულიყო.

კვირა დღე იყო. ინგლისის ჯარები ბაქოში გასამკ საეჭყე-
ლად ემზადებოდნენ. ზღვის ზირას გამდილი კარგები დამალეს,
გემები დატვირთეს და სამხედრო თრეესტრის სმებით დამორ-
დნ სმარსეთის ნაზირებს. ზატარა რიჯიც თან წაიუყანეს.

გემი „მილიტარი“ სისწრაფით მიაზობდა კასპიის ზღვის
მოღურჯო ტალღებს.

— სად ვარ, სად! — ფიქრობდა რიჯი. — სად არის ჩემი
სამშობლო, საეყარელი ტიჯროსის ნაზირები, ჯუნკლები, ჩემი
„ჯინსო?“ — იმეორებდა ის და ცრემლის ზოლები გადმოსდიო-
და თვალებიდან.

აი, გამოჩნდა აფემრანის ნახეარკუნსული, ცოტა ხნის მუ-
მდეკ მავი ქალაქი, ჭბურდილების კომკები, ბაქო.

„მილიტარი“ სამხედრო ნავსადგურში გაჩერდა. ჯარისკაცე-
ბი გადმოსდნენ, ზარბაზნები გადმოტვირთეს და ესარმებში და-
ბანაკდნენ. ზატარა რიჯიც მათთან იყო. მას ძალიან გაუყვირდა,
როცა იქ ნახა თაუშეყუელი ინდოელები, ეგეებტელები, არა-
ბები და შრავალი სსვა ტომის ხალხი.

— ამით რა უნდათ აქ? — ფიქრობდა რიჯი. — ნუთუ ინ-
გლისელები ეყელგან ბატონობენ, ნუთუ ასე დაიზერეს მათ მავ-
კანინებები და მბრძნებლობენ? — სიბრახით იმეორებდა რიჯი.

ინგლისელ ჯარისკაცებს ესარმებში ჭეავდათ აესტრალი-
იდან ჩამოეყანილი მაიბუნი. მას ასწავლიდნენ თოფის სროლას,
ავტომობილის წაუყანას, ცეკვასა და ჭიდაობას. მაიბუნი ძა-
ლიან ძალე ითვისებდა ეყელაფურს. რიჯის მოსწონდა აესტრა-
ლიური მაიბუნი. ის სმირად ეთამაშებოდა მას. ხან ფესქეკე მო-
ექცეოდა, ხან ზურგზე მოაჯდებოდა, ხან ეჭიდაუებოდა. მაიბუნი
რიჯისე დონიერი იყო, სმირად აქეეედა მას, და რიჯი ტირო-
და. ინგლისელი ჯარისკაცები სიცილით ევდებოდნენ, როცა უც-
ქერდნ მაიბუნისა და რიჯის ჭიდაობას.

რიჯი ბრახდებოდა.

გადიოდა დღეები, კვირეები და თვეები. რიჯის სულ უფრო და უფრო ეჯავრებოდა ინგლისელები. ფიქრობდა, რომ გაქცეოდა მათ. საამისო შემოსვენებას მიეცა.

ბაქოში ხმები გავრცელდა, კომუნარები მოდიან მუშების განსათავისუფლებლად. მაშინ ინგლისელები ქალაქიდან გავიდნენ.

მშვენიერი დღია იყო. კომუნარების ემელონი ინტერნაციონალის ხმებით შევიდა ბაქოში. ქალაქში აფრიალდა წითელი დროშები. ქუჩებს მხარულეობა დაეტეო. ქარსნიებიდან ირასმებოდნენ მუშები. მათ წითელი ნაჭრები ეკერათ მკლავზე. მოედნებზე აწეობდნენ მიტინგებს. მუშები გაიძახოდნენ: „გაუმარჯოს საბჭოთა ხელისუფლებას“.

რიჯი უცქეროდა წითელარმიელებს, უკვირდა, რომ ისინი არ ჰგავდნენ ინგლისელებს. დაედეგა მათ. ქუჩაში ნახა წითელი ლენტო. გულზე გაიკეთა. მიტინგზე მივიდა. ორატორს მოუსმინა. როცა უახარმაში დაბრუნდა, წითელარმიელებს უთხრა: „შეცა თავისუფალი მოქალაქე ვარ“...

„მუღამ მზალ ვარ“.

კადიოდა დღეები, თვეები. რიჯი ეჩვეოდა წითელარმიელებს, აგონდებოდა ინგლისელები, ავსტრალიური მაიმუნი, მორეული ტიგროსი, აქლემები, „ჯინბო“.

— ინგლისელებმა კადანვეს ჩემი სოფელი, მათ მომაძორეს სამშობლო მხარეს, — ცრემლების ფრქვევით ამბობდა.

— როგორ? — ეკითხებოდნენ წითელარმიელები.

მე ჰაწია ვიეავ, როცა არაბები აჯანყდნენ. აჯანყებულებმა მოჰკლეს ერთი ინგლისელი ჯარისკაცი. კაბრაჩებულებმა ინგლისელებმა დრო იმოგეს, აეროზლანით მოფრინდნენ არაბეთში, უუმბარები დაუძინეს სოფლებს, კადანვეს მეჩეთი და ევლადფერი ცეცხლს მისცეს, — მოუთხოვდა რიჯი.

მე კი დამიჭირეს, აეროზლანში ჩამსვეს. ტირილი დავიწვე. მინდოდა გაქცევა, მაგრამ ვერ მოვახერხე... აეროზლანით სწარსეთში ჩამივანეს.

— როგორ გეპურობოდნენ ინგლისელები? — გაანვეუტინეს წითელარმიელებმა.

— მწვალებდნენ, დამცინოდნენ, ეს იმიტომ, რომ მავკანიახი ვარ! — უპასუხებდა რიჯი.

წითელარმიელები გატაცებით უსმენდნენ რიჯის. ის ბევრს ლაპარაკობდა ინგლისელებზე, ავსტრალიურ მაიმუნზე, ბაქოზე და 26 კომუნარის დასვრეტაზე.

წითელარმიელებს ებრალებოდათ რიჯი. სამხედრო სკოლაში მიანბრეს. ასწავლიდნენ წერა-კითხვას, ესაუბრებოდნენ ძველ რუსეთზე, თებერვლის რევოლუციასზე, ოქტომბერზე, სამოქალაქო ომზე; რიჯი აღტაცებით უსმენდა მათ. ბრძოლა უნდოდა, მაგრამ არ შეეძლო, — ჰატარა იო.

— დიდი ხანია, რაც მოვწედი მშობლიურ მხარეს, არ მესმის ტიგროსის ტაღლების დუღუნი, აქლემების ღმუილი, „ჯინბოს“ ეფა. ვერ ვხედავ ჩემ საუვარელ მამას, ქონსა და ჰალმებს.

დაკვარვე სამშობლო, დაკვარვე, მაგრამ სხვა სამშობლო ვინა-
 ვე. ხემი სამშობლო ახლა აქ არის, საბჭოთა კავშირში, —
 კულამოსკენით ამობდა რიჯი.

წითელარმიელებს ძალიან მოსწონდათ მისი საქციელი. ის
 მეტად უწეინარი იყო, კარგად სწავლობდა, ევლადფერს ძაღვ
 ითვისებდა.

1921 წელი დადგა. მეორეთვე არმიის ნაწილები საქარ-
 თველოსაკენ დაიძრენ ქართველი მუშების მოთხოვნით. აქ მა-
 შინ მენშევიკური სელისუფლება იყო. რამდენიმე დღის ბრძო-
 ლის შემდეგ საქართველო გაწითლდა — 25 თებერვალს. მენშე-
 ვიკების წინააღმდეგ მებრძოლ ჯარებს რიჯიც გამოჰყვა სა-
 ქართველოში. ის იყო მოწმე ეოჯორის ომის, ნახა ტფილი-
 სი, ბათუმი, შავი ზღვა. ტფილისიდან გასცქერდა თეთრ კავკა-
 სიონს, ვანსკვლავიანი ქუდით დადიოდა ქალაქში. ვანსკვლავი
 სუთქიძიანი იყო. რიჯის ძალიან შვენოდა წითელარმიელის
 ქუდი. ქუჩაში გამვლელები ათვალიერებდენ მას. უკვირდით ზა-
 ტარა აწაბის კომუნარობა.

ეს მოხდა მაშინ, 21 წელში, თებერვლის რიცხვებში. მე-
 დეკე გამოიცვალა ცსოვრება. საქართველო მშენებლობის კნახე
 დადგა მუშებმა ააშენეს ქარხნები, ფაბრიკები, ელექტრო-სადგე-
 რები, გაიყვანეს კსატკეცილები, არსები და სხვ. მეურნიება
 განვითარდა, გლეხის მდგომარეობა გაუმჯობესდა, რიჯი კი მო-
 წინავე ზიონერი გახდა. ის კოლექტივის უფროსია. დავიწვე-
 ბული აქვს არაბული ენა, ასსოვს მსოლოდ ტიგროსი, ჯუნ-
 კლები, აქლემები და „ჯ.ნბო“.

მიმდინარე წელში საბჭოთა კავშირს ესტუმრენ ინგლისე-
 ლი ზიონერები. ტფილისში ეოფნისას მათ ნახეს არაბი რიჯი.
 გაუკვირდათ შაკვანანის ზიონერობა.

— როგორ, საიდან გაჩნდი აქ, ვინ მოგიყვანა მორეული
 არაბუთიდან? — ეკითხებოდენ ინგლისელი ზიონერები.

რიჯი დაწვრილებით უუვებოდა თავის თავგანდასხვავლს. იგონებდა უდაბნოს, ტიგროს, ჯუნგლებს, აქლემების ქარაფნებს, „ჯინოს“, ცისფერ ფრინველს, ინგლისელ ჯარისკაცებს, ავსტრალიურ მაიმუნს და მრავალ სხვას. ინგლისელმა ჰიონერებმა ბევრი წამ გამოჰკითხეს რიჯის. რიჯი უპასუხებდა:

— მე ბედნიერი ვარ, რომ თავისუფალ ხალხთა ქვეყანაში ვცხოვრობ. გამარჯვებული ძუძები ოქტომბრის ათი წლის თავს იხდიან აქ. ჩემს სამშობლოში კი ისევ იტანჯებიან არაბები. მოვა დრო და არაბეთის მშრომელი ხალხი განთავისუფლებს თავს ბატონებისაგან. ინგლისის კაპიტალისტები ჩვენს მტრებია. ისინი ომისათვის ემზადებიან საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ. ჩვენ არ გვეშინია მათი. როცა სამშობლოში ჩახვალთ, საბჭოთა კავშირის ჰიონერების სახელით უთხარით მათ: „მუდამ შხადა ვართ“.

ვარლამ შურული.

ათი წლის თავი.

ათი წელი შესრულდა მას შემდეგ, რაც ს. ს. რ. კ. მშრომელმა ხალხმა დაამხო თვითმპყრობელობა და ბურჟუა-მემამულეების ხელისუფლება.

ათი წლის წინათ ყოფილი რუსეთის იმპერია დიდ ციხეს წარმოადგენდა, სადაც წარმოუდგენლად იტანჯებოდა მშრომელი ხალხი—მუშები და გლეხები. ისინი უფლებაყრილი იყვნენ და ნახევარ ადამიანებად ითვლებოდნენ.

ათი წლის წინათ მუშა, ჰქმნიდა რა ქვეყნის სიმდიდრეს, თვითონ მშვიერ-მწყურვალი და ჩაუტყველი იყო.

გლეხი ულუკმაპუროდ დალასლასებდა იმ დროს, როდესაც ქვეყნის დოვლათს ჰქმნიდა.

ასეთი იყო მოკლედ მშრომელი ხალხის გაქირვებული მდგომარეობა ოქტომბრის რევოლუციამდე... უკუნითა და სიბნელით იყო მოცული დღევანდელი ს. ს. რ. კ. ოქტომბრამდე...

ოქტომბრის დღეები; ლენინი დგას ჯავშნიან ავტომობილზე.

მდიდრების და უსაქმურების სათარეშოდ იყო ის გადაქცეული...

ასეთი ყოფა შეუძლებელი იყო; მშრომელი ხალხი ამოძრავდა და კომუნისტური (ბოლშევიკური) პარტიის უშუალო ხელმძღვანელობით, რომელსაც მეთაურობდა ჩვენი დიდი მასწავლებელი ლენინი, დაამხო მდიდრების და მუქთახორების ბატონობა მშრომელ ხალხზე.

ეს მოხდა, როგორც ყოველმა ჩვენგანმა იცის, 1917 წლის ისტორიულ 25 ოქტომბერს (ახ. სტ. 7 ნოემბერს).

სახელმწიფოს სათავეში ჩაუდგენ მუშები და გლეხები, ეს კი ჯერ გაუგონარი მოვლენაა ისტორიაში. მუშამ მიიღო ქარხანა, გლეხმა—მიწა, და დაიწყეს მშვიდობიანი, კმაყოფილი ცხოვრება.

„გაბრადოვების“ და ჯაშუშების, კაპიტალისტების და თავადების, მღვდლების და გაიძვერების, ციხეების და ტანჯვის, სიბნელის და საშინელების მოციქულების რუსეთი თავისუფალი მშრომელების ქვეყნად გადაიქცა. ცრემლი და სევდა მხიარულებამ, სიხარულმა შესცვალა.

ათი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც გაისმა ოქტომბრი გუგუნე. გალატაკებული და გამოფიტული რუსეთი, უკრაინა, ბელორუსია, საქართველო, სომხეთი, აზერბეიჯანი და სხვა, დღეს საბჭოთა რესპუბლიკები, ახლა უკვე სინათლის და აღორძინების გზაზეა დამდგარი. ეს შესძლო კომუნისტურმა პარტიამ, მისმა ხელმძღვანელობამ. შენდება ახალი ქარხანა-ფაბრიკები, ელექტრო-სადგურები, სკოლები, კოოპერაციამ მოიღვა ფეხი სოფლად, გაჰყავთ არხები და სხვ.

ამ ათიოდე წლის წინათ უფლებააყრილი და არაადამიანურ პირობებში ჩაყენებული ჩვენი მუშები და გლეხები დღეს სახელმწიფოს სათავეში უდგანან და საბჭოთა კავშირის მთელი მშრომელი მოსახლეობა მიილტვის სოციალიზმისაკენ, ამყარებს მას.

ათი წლის თავზე ჩვენი მტრები, უცხოეთის ბურჟუაზია და მემამულეები, კვლავ ცდილობენ წაგვართვან ოქტომბრის მონაპოვარნი. ამიტომ მზად უნდა ვიყოთ ჩვენი წითელი დროშის და სოციალისტური სამშობლოს დასაცავად.

გაუმარჯოს ოქტომბრის რევოლუციის 10 წლის თავს!

გაუმარჯოს საბჭოთა კავშირის მუშებს და გლეხებს და მათ ბელადს—კომუნისტურ პარტიას.

ტ უ გ უ უ

(დასასრული)

ბიძია ჯემალი რაღაცას ბეჭდავდა ჰატარა მაგიდის ოდე-
ნა სტამბაზე.

უნებ ტუგუში მიუბრუნდა ასოთაშურობს და შეეკითხა:

— დღეს რა რიცხვია, ბიძია ჯემალ?

— დღეს 25 ოქტომბერია. ოო, ეს დღეები დიდი დღე-
ებია, ტუგუ; შენ იგი კარგად უნდა დაიმსხსოვნო.

— რატომ, ბიძი?...

— იმიტომ, რომ დღეს არის დიდი რევოლუცია.

— აკი იყო!

— დღეს დიდი რევოლუციაა, ტუგუ, დიადი ბრძოლა.

— ბიძია ჯემალ.

— რა კინდა, ტუგუ?

— რას ბეჭდავ?

— ეს პროკლამაციებია, ტუგუ.

— რა სწერია შიგ?

— რომ ძალა-უფლება მუშებსა და კლესებს უნდა გადაე-
ცეს, ტუგუ. მისჯი?

ტუგუში სდუმდა.

— ესე იგი, ტუგუ, მუშა და კლესა უნდა განაგოს
ძოელ სახელმწიფოში.

— რატომ?

— იმიტომ, რომ აქამდის ბატონები განაკებდნენ, ისინი კი
ძალიან სარბი ძაღლებია. რომ თავისი თავისათვის სიამოვნება
არ მოეკლოთ, სტანჯავდნენ მუშებსა და კლესებს და ძალიან
ბევრ ცუდ საქციელს სწადიოდნენ. ჩვენ კი, ძროძელ ხალხს, კვინ-
და, რომ ვუვლა თანახმორი იუოს სახელმწიფოში.

— ძამახში ბატონი იყო, ბიძია ჯემალ?

— არა, ტუგუ, იმიტომაც მოკლეს ბატონებმა საწეალი
ძამახენი.

— ესე იგი მოკვდა, არა, ბიძია ჯეშელ?

— ჰო, მოჭკელეს. ესე იგი მოკვდა. მე ეს შენ დიდი სანა რაც ვითხარნი...

ბავში ჩაფიქრდა. მას მამა მოუკლეს... მოკვდა... „ინჟეროგორც კატა“.

ტუკუში ანთო, წამოსტა.

— ბიძია ჯეშელ!

მე ბატონები მძულს, მესისდება... მე იმათ მამა მომიკლეს, მე მინდა სამაგიერო გადავუსხადო.

ტუკუში წაიღო პროკლამაციები.

— დამპყიდდი, ჩემო ტუკუ. ის სჯობია აქ მოხვიდე, მიშველო. გაცხარდა შეშაობა. გარკვევდა პროკლამაციათა რიცხვი. ქალაქში კი გაცხარებული სროლდა.

ბუმ... ბუმ...

ბეტ... ბეტ... ბეტ...

ისმოდა ტყვიათა სრიალი.

აკერ დერეფანში თითქმის ათი მინა ჩამტვრია. აკერ თათის ფანჯარაც გატეხა და სიცვიე შემოიშვა.

ტა-ტა-ტა-ტა-ტა-ტა-ტა...

გაისმა ტუკისმფრქვეველის კაკანი.

— ბიძა, კიდევ დიდხანს უნდა ვიმუშაოთ?

— ცოტა-ღა დარჩა. საქრა გავათავებთ.

მუშაობა გაგრძელდა კიდევ ნახევარ საათს; მერე ჯექმლმა პროკლამაციები ჩააწყო ფქვილის ნაცრისფერ ტომარაში, გადაიკიდა სურკსე, გადაჰკოცნა ტუკუმი და უთხრა:

— აბა, ნახვამდის, ტუკუ. ჰკვიანხდ იუავი, მე მალე დაუბრუნდები. ამ ოთახში ნუ სდგახარ: შეიძლება ტუკია შემოვაზღდეს. შედი მეორე ოთახში.

დამორდა თუ არა ბიძა ჯექმლი ალბაჟის კარებს, მას ერთმა იუნკერმა ჩასჭიდა ხელი და დაიღრიალა:

— ამოიღე საჭმელი ტომრიდან, გქმის?

ჰმ, მას ტომარაში საჭმელი ეკონა.

ჯექმლს რომ პროკლამაციები ეჩვენებინა, ამ პროკლამაციების გულისათვის სიკვდილი მოკლოდა იუნკრებისაკან; ამიტომ მოიკრიბა მთელი თავისი ძალ-ღონე, გაუსხლტა იუნკერს და გადახტა თავისი სახლის დობეზე, მაგრამ ტუკია დაეწია და დასცა ჯექმლი სწორედ იქ, სადაც ტუკუმს კატა ჩაეკლა.

ფანჯრიდან მხურებელ ტუკუმს კინაღამ გული წაუვიდა, სულ მთლად გადაირია. სწრაფად ჩამოირბინა მეორე სართულიდან, გააღო კარები, მივარდა ბიძას და დაუწყო ჯაჯგური.

— ბიძა, ბიძა, ბიძა...

ბოლოს, როგორც ეო, გაასილა ჯექმლმა თვალები და მისუსტებულმა ჰკითხა ტუკუს:

— იუნკრები სად არიან, ტუკუ?

— ჯარისკაცების შექმინდით და კაიქცენ. როგორა ხარ, ბიძა?

— ტომარა წაიდეს?...

— არა, ვერ მოახწრეს. აი აქ არის.

ამ ამბავმა, ეტეობა, ძალიან გახსნარა ჯემელი.

— ტუგუ, ნუ ტირი. აი, მარცხენა ჯიბეში ბლოკნოტი და ფანქარი მაქვს, ფრთხილად ამოიღე. მკონი მანდა ვარ და-
ჭრილი.

— აჰა, ბიძია, აგერ არის. აი ფანქარიც.

ტუგუმ გადასცა ბლოკნოტი, რომელიც ტუგუას გაეწვრიტა. ჯემელმა დიდის ვაივაგლასით დასწერა ქაღალდზე რაღაცა და გადასცა ბიჭს.

კომენდანტმა შეუსვია კრილობა.

— შეკვიდლია წაიკითხო?

— კი, ბიძია, მისამართია.

— დაწვეუ ჰროკლამაციები ჰატარა ურიკასე და წაიღე ამ სასლში, გადაეცი კომენდანტს. შენ იცი, სად არის ეკ ქუჩა, ტუგუ?

— როგორ არა, ბიძია, უწინ იქ ჰურს არიგებდენ.

— ახლავე წადი, ბიჭუნია, ისევე შენ თუ შესძლებ ძაც სა-
ქმეს, თორემ მე ჩემს ოთახამდისაც გამომწვდივინა მისვლა.

ტუგუშიმ კასია თავისი ჰერანგი და შეუსვია კრილობა, ოთახამდის მიიუჯანა და, როცა ჯემელი დაწვა, საბნები დაახურა და სკამზე კეჩა წვალი დაუდგა.

მერე გამოვიდა კარში, გამოიტანა ჰატარა ურიკა, დიდის წვალებით დაადო სუფ ჰმოკლამაციებით გავსებული ტომარა და წაიბუტბუტა:

— უუ... მხეცები! კატასავით?!

და ვაავორა ურიკა ქუჩაზე.

წამდაუწუმ უუერებდა მისამართს.

აი ერთი შესახვევი. აგერ მეორეც. მესამეს რომ მიაწია, ტუვიამ თავსე ქუდი აავლიჯა.

დაიდალა ტუგუში. ოფლი წურწურით ვადმოსდის, მაგრამ მანც თამამად მიაგორებს ურიკას. არც ტუვიების ემინია, არც ტვირთის სიმძიმის, არც „ბატანების“.

აგერ ვიდაც თოფიანი კაცი მოდის და უუერის:

— სად მიდისან, შენ ლეკვო, შენა?

და ისეთი ჩათაქუნა თავში, რომ ბიჭუნის თვალებიდან ნანერწკლები ვადმოუვარდა. დაემსო ურიკას და თითქოს მიეწება მას.

— რა ვაქვს მაგ ურიკაზე? აბა, მოშორდი ურიკას, თორ...

ვერ მოახწრო ამ სიტუვის დათავება, რომ შორს წითელი ბაირალი დაინახა. შექმინდა თოფიან კაცს, მოტრიალდა და ვაიანარა.

ტუგუში კი წამოხტა, ვარბის და მიაქროლებს ურიკას.

აი ტუერის ქუჩაც. აი შესახვევიც. აგერ „ის“ სასლი.

შვარდა ტუგუში ესოში. ვახერა ურიკა, ვახერა თვი-თონაც.

შეამხნიეს შეიარაღებულმა მუშებმა ბავში, ვანს შემოევიენ მას.

— რა ვინდა, ბიჭუნია, აქ? — ვაკვირებით შევეითხენ ისინი.

— კომენდანტი, კომენდანტი, — ძლივს-და წამოიუვირა ტუგუში.

ვიღაც შევარდა სახლში. გავიდა რამოდენიმე წანი და სახლიდან ესოში გამოვიდა ძაღალი, თმაგახეილი გამსდარი კაცი.

— რა ამბავია? — იკითხა მან.

— ამხანაგო კომენდანტო, ეს ბიჭი თქვენ კეითხულობს.

— შეე?! — კომენდანტს გაუკვირდა. მიუხსნოვდა ტუგუშს. დააცქერდა ბავშვს და მოკლედ სთქვა:

— ზატარა ბიჭუნია, შენ ხელში ეოფილხარ დაჭრილი. ჭეი, ამხანაგო იაშენკო, ბინტი, იოდი და ბამბა. ძაღვ. რაზე გარჯილხარ, ბიჭუნია?

— ზროკლამაციები მოგიტანეთ, — უნასუსხა სულმთლად მოქანცულმა ტუგუშში. ის იმდენად დაიდალა, რომ ვერც კი შეამჩნია, თუ როდის მოხვდა ტუგუშა.

— შენ მომიტანე?! რა ზროკლამაციები, ვისგან?

— ბიბია ჯემალისაგან, — წაიღუღლუდა საზასუსოდ.

კომენდანტი დასწვდა ტომარას, გახსნა, ამოიღო ქაღალდები, დახედა, მერე ბავშვს შესედა და განცვიფრებით და სინარულთ წამოიძახა:

— შენი სახელი?

— ტუგუშ.

— ტუგუშ, შენ ნამდვილი გმირი ხარ.

მან ბავში აიტაცა ხელში, მერე შეიყვანა სახლში, დანთებულ ღუმელთან უსვევდა ჭრილობას და თან იქოვრებდა:

— ტუგუშ, ზატარა ბიჭუნია, შენ ნამდვილი გმირი ხარ!

მუშები განცვიფრებით შეჭურებდნენ დაღლილ-დაქანცულ მოწვევტილ ტუგუშს და გულწრფელად ულოცავდნენ გადარჩენას.

ერთი თვის შემდეგ ტუგუშმა წახა თავისი ბიბია ჯემალი, რომელიც ისევ ჯანსაღად იყო.

ლიომიდე ანთაძე.

ოქტომბრის სიმღერა.

წითელ ღრძობით,
ლალ სიმღერით
ხარობს

ოქტომბერი...

მშენიერი,
აღისფერი,
მტერთა სისსლის
მღერელი.

რა ტურფა,
რა ტურფა
ჩვენი ოქტომბერი!
როგორ კოსტად
მონატულა
შრომის შვილის
ხელი!

მოდიოთ, მოკრბით აქ,
ბავშვობა,
იხვიმეთ
და ისარეთ.
დასტკებით ახალ

უოფნით, შვებით,
მომავალი
ნაიბარეთ!..

დღეს ვსეიმობთ
ათი წლის თავს,
ოქტომბერმა
რაც იალა,
იმაჟ დღიდან
დაიცალა
მშრომელთა ტანჯვის
ფილა!..

წითელ-წითელ
აღმებთა
მოჭქრის ჩვენსკენ,
ოქტომბერი,
და მის წითელ
წანკებსკედა
ვსეიმობთ და
ლალად ვმღერით!..

რევაზ გაბიჩვაძე.

მევიღობით, ზაფხულში!

(საშემოდგომო)

— ლეო, ლეო, გამოდი, ბიჭო, ნახე, როგორ მიფრინავენ! — მოესმა ლეოს კარედან მისი ამხანაგი დათიკოს სმა. ლეო, გაბო და სალომე ავირგისებულ ცეცხლის ზირას იხსდენ. მანძილზე სამიყენი წამოსტენ და გაცვივდენ კარეთ.

— სად მიდინართ, ბიჭო, ვერ ხედავთ, როგორ ცივა, ჭქრის, ტალახია! — მიამახა დედა.

— დედა, დედა, როგორ მიფრინავენ წეროები, რამდენია! მენც გამოდი, დედა, თბილ ქვეყანაში მიფრინავენ. აქ საჭმელი გამოეღიათ!

დედაც და მამაც გამოვიდენ. ჭიქვართან შევკუფულიყვენ სკოლიდან დაბრუნებული მესობლის ბავშვები და ეიყინითა და ჟრიაბულით შესცქეროდენ ჭაერში წეროების სამკუთხ მწკრივს. წეროები მიფრინავდენ აუჩქარებლად, დინჯად და დროდადრო ისმოდა იმათი ერთ მახილი.

ქანმა დაჭქროლა, ხეები დაარსია და გავეითლებული ფოთლები გადმოაქარა ბავშვებს თავსე. ყველას გააჟრყოლა. წეროები ახლა ზატარები მოსჩანდენ.

— უჰ, ცივა, რა ტალახია,—სთქვა ეკნატემ, ლეოს და დათას მამამ.

— ტუილად კი არ მღეროდა იმ დღეს ჩვენი სიმონიკა: ჩვენი კარგი სოფლის გზები ტალახით არის სავსეო!—სთქვა დედამ სიცილით და გასწია სახლისაკენ.

— მამა, მამილო, შესუდე, აი, ქეთუნა და გიგო შვეე სკოლაში დადიან; ჩვენ კი არ წავალთ, მამა?

— თქვენც წავალთ, მამ უსწავლელი სომ არ დარჩებით. ამდენ ხანს არ გვეცადა, ზამთრის საშხადისში ვიუხვით. ბეღლები ავახსვით

ზურით, რამდენი ვაძლი მოვსიდეო, კაკალი!

— კომბოსტოც, მამა, ღობიო,—განაგრძო მამის სიტყვები დათამ.

— დედამ რომ ჩურჩხელები გააკეთა, მეც სომ ვეხმარებოდი?—სთქვა სალომემ.

— მამ, მამ, თქვენ ეველამ უჩაღად იმუძავეო და ახლა შეკიდლიათ სკოლაშიც იაროთ, კლუბებშიაც, ჰიონერ-კოლექტიუმიც.

— ოქტომბრის დღესასწაულისთვისაც მოვუმხადებით, მია, ისეთი მსვლელობა უნდა მოვაწუოთ ბაიზალებით, დოლით მთელმა მოწაფეობამ!..

— მეც წავალ, მამა, სკოლაში, მეც, სომ?—მივარდა სალომე მამას.

— შენც, რასაკვირველია! საბავშო ბაღში წავიყვან!

— უუ, შენ გენაცვალე, მამიკო!—დატრიალდა სტუნაობით სალომე.

მამას გაეცინა, აიუვანა ხელში ჰატარა გოგონა და მიტრიალდა სახლში შესასვლელად.

ბავშვები—თავისი და შესობლებისაჯ —კარს შემოეხვიენ.

— როდის წაგვიყვან, მამა!

— ჩვენთან წამოვიდეს სვალ, ძია!

— მე მასწავლებელს ვუტყვი, ძია!

— ჰო, კარგი, სვალ წაგიყვან. თქვენ, ჰატარებმა, ისწავლეთ და ჩვენ, დიდები, ამ შემოდგომასე გზას შევაკეთებთ, რომ ტალახში სიარული არ მოგინდესთ.

— ჰო, მამილო, მაშინ ჩვენი სიმონიკა იმღერებს: ჩვენი კარგი სოფლის გზები სკოლაში მიმავალი ბავშვებით არის სავსეო, —სთქვა ლეოძ.

— მაშ, მაშ... აჰა, წეროებიც გაფრინდენ შონს, შეხედეთ, რა ჰაწაწკინები სჩანან. წავიდეთ სახლში!

— მშვიდობით, მშვიდობით, საუკარელო წეროებო, გახაფხულამდის! —მინახოდაც ბავშვები.

6. ნაკაშიძე.

ათი წლისა ვარ.

სიტყვ. კ. ლორთქიფანიძის, მუსიკა ა. ფარცხალაძის.

All^{to}

Canto

All^{to} mf

mf დღეს ზეგს დო-ვებ-ზე თა-მა-შობს ზე-ა-თე წიხს სხი-ვე-ბი,

mf

ოგს ზე-მი გუ-რი მგო-ნი-ა ვაბ-მუ-ღი აე-ცხდის სი-მე-ბი.

rit. f₂ ოგს ზე-მი გუ-ღი მგო-ნი-ა ვაბ-მუ-ღი აე-ცხდის სი-მე-

rit. f₂

გაუმარჯოს მშენებელი

დიდი ოქტომბერი.

ამხანაგებო, დღეს, 1927 წლის 25 ოქტომბერს, შესრულდება 10 წელი, რაც მუშაბა და ყველა შრომელმა თავისუფლად ამოისუნთქა და წელში გასწორდა.

10 წლის წინათ, ესე იგი 1917 წელს, მუშები და გლეხნი არ იყვნენ თავისუფალნი, ისინი იტანჯებოდნენ ბურჟუაზიის ხელში.

ჩვენ ვხედავთ, 1905 წლის რევოლუციის დროს როგორ დამარცხდნენ მუშები და გლეხები.

მინც ტანჯავდნენ ბურჟუები მუშებსა და გლეხებს.

მაგრამ 1917 წელს კი აღარ მოითმინეს მუშებმა და გლეხებმა და ლენინის წინამძღოლობით იფეთქა რუსეთის რევოლუციამ და ძირიან-ფესვიანად მოსპო ბურჟუაზიული მთავრობა; მაშინ მშრომელი მუშები და გლეხები თავისუფალ ცხოვრებას მიეცნენ და თავისუფლად ამოისუნთქეს. დაიკირეს ხელში წითელი დროშა და მხიარულად შემოსძახეს: „გაუმარჯოს წითელ ოქტომბერს, ძირს ბურჟუაზია, ძირს კაპიტალისტური ქვეყნები. გაუმარჯოს მუშურ-გლეხურ მთავრობას“.

ამხანაგებო, მაშ ჩვენ უნდა ვიდღესასწაულოთ წითელი ოქტომბერი. გაუმარჯოს წითელ 25 ოქტომბერს!

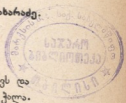
ირაკლი მახარაძე.

დღეს რა დღეა.

დღეს ის დღეა, როცა მუშა მხიარულობს, ცეკვავს, მღერის, დაამსხვრია ტანჯვის შუშა, იღობს დროშა წითელ ფერის. დღეს ის დღეა, როცა სევდა, კაემანი დაიშალა,

როცა მუშა შვებას სწევს და გადაბრწყინდა შრომის ქოლა. დღეს ის დღეა, დღე ბრწყინვალე, როცა მუშამ შვება ჰპოვა, მოაშორა ცრემლი თვალებს, მოაშორა მწარედ გლოვა.

პეტია გიგიბერია.

— 1927 წ. —

გ ა მ ო დ ი ს

საუძაწელო დასურათებული ჟურნალები:

მცირეწლოვ. „ნაკადული“ წიგლ-
თვიური ქე-XXIII წ.

ძო.სრდელ. „პიონერი“ ორკვი-
რეული II წ.

ხელისმომწერა მიიღება წლით და ნახევარი წლით.

გადაგზავნით	}	„ნაკადული“ — ერთი წლით — 3 მ. 50 კ.
		ნახევარი წლით — 2 მ.
		„პიონერი“ — ერთი წლით — 5 მ.
		ნახევარი წლით — 3 მ.

ცალკე ნომერი	}	„ნაკადული“ — 3 მ კაპ.
		„პიონერი“ — 2 მ კაპ.

ბისამართი: ტფილისი, რუსთაველის გამზირი, № 23, სახელგამი (მესამე სართული). „ნაკადული“ და „პიონერი“ რედაქცია. ელსმენი—23—16.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია.
გამომცემელი—სახელგამი.

